

MAGYAR VIDÉK.

Előfizetési feltételek:

Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Egy szám ára 6 kr.

A lap kiadói vártala **Nobel Armin** könyvkörkésésében van, hová az előfizetéseket küldendők, minden egyéb küldemény is csak oda czímezendő.

SZÉPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ

ÉS

TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Megjelenik: minden Szombaton.

Hirdetések

négyszet centimetryi tér szerint számítottak. — Egyszeri beiktatás ára minden négyzet centimétert 1 krajczár. — Bélyeg külön 30 krajczár. — Előfizetőink kedvezményben részesülnek.
Nyit tér peltisoronként 10 krral számítottak.

Tűzoltó-egyleteinkről.

Vannak intézmények, melyek kezdetkor a legnagyobb pártolásnak s korai virágzásnak örvendenek, de csakhamar ismét pusztulni, gyengülni kezdenek, s a kellő részvét hiányában megsemmisüléssel fenyegettetnek; mert hát nálunk nagy a szalmatűz. Sok mindent elveszünk a külföldtől, sok mindent jónak, czélszerűnek s utánzásra méltónak találunk, de nincs kitarításunk, hogy valaminek hosszabb időre hívek maradhassunk.

Ily intézmények egyikének tekintem én az önkéntes tűzoltók intézményét is.

Ez az intézmény nálunk még nem régi, sőt talán inkább újnak mondható.

Húsz év előtt nálunk még nem ismerték, legelőbb „pium desiderium“-nak tartották.

Legrégibb önk. tűzoltó-egyleteink 10—15 évesek.

És mit tapasztalunk?

Azt, hogy a milyen hévvel ez intézményt felkapták, ép oly mérvben lankadni kezd a buzgalom, apadni a részvét, pusztulni a kedv, a mely körülmény magát az intézményt veszedelemmel fenyegeti.

Nem tagadható ugyan, hogy s z á m r a névze az önkéntes tűzoltó-egyletek még folyton szerepelnek; minden évben alakulnak, minden évben akadnak, kik hévvel fognak hozzá, ámde minden évben és hova tovább mindég sürteb-

ben halljuk a panaszt, hogy a régiebb önk. tűzoltó-egyletek a tagok létszámát tekintve folytonos progressiv apadásban vannak, s féltő, hogy maholnap nem lesz senki, a ki a sisakot fejére tegye, a baltát oldalához kösse.

Ez a tinemény gondolkodóba hozta hazánk azon férfait, a kik kezdetlől fogva buzgó apostolai voltak a magyar tűzoltó-ügynek; tartottak értekezleteket, irtak cikkekkel és könyveket a tűzoltó-egyletek apadásáról, s az ezt megakadályozó eszközökről, s ezek segítségével itt-ott csakugyan sikerült a régi dicsőség romjait a további felbomlástól megmenteni.

Sokan azt javasolták, hogy csak fizetett tűzoltók legyenek, mert csak ezek vetik magukat alá az annyira szükséges szigoru fegyelemnek. Ez a javaslat jó és okos, csak hogy nem praktikus. Nincs sok város, mely úgy mint Budapest fizetett tűzoltókat tarthatna, pedig minden városnak és minden falunak van szüksége tűzoltó-egyletre.

Mások meg a társas, a „pajtás“ életben vélték megtalálni azt a kapesot, mely képes lenne a tagokat összetartani. S ezek mondtak valamit. E sorok írója is mint tűzoltótiszt azon helyzetben volt, hogy társaival arról kellett gondoskodnia, miszerint a sisakot gazdátlanok nem maradjanak. Szerveztünk tűzoltó csárdát, alapítottunk tűzoltó-özene-bandát, hetenként összejöttünk s a tollforgató emberek felolvasásokat s előadásokat tartottak mindenféle komoly és

nemkomoly tárgyokról. Persze néha a század- vagy egyletpénztárnak is ki kellett egy pár pengővel rukkólnia, hogy a nemes kompánia ne mindég csak a maga pénzét költse. Így a tűzoltók valódi bajtársak lettek egymás között, s nyertünk tagot quantum satis, mert estélyeinket, melyek nagy hirbe jöttek, csak tűzoltók látogathatták. Ezt télen tettük. Nyáron, mikor a gyakorlatok ideje bekövetkezett, más eszköz-höz kellett folyamodnunk. A városok közel volt egy erdős mulatóhely, s közbe-közbe megtettük, hogy legényeinket oda vittük „gyakorlat“-ra. Ebben persze csak a jelenlévők vehettek részt, a kik pedig távol maradtak, váltig sajnálták, hogy nem „rukkoltak.“

Valaki talán azt fogja mondani, hogy egyletpénztárnak nem lehetett nagy a lelkesedtség, ha ilyen cselekhöz kellett fognunk. Erre azt mondom, hogy volt eleinte elég lelkesedtség, de úgy mint másutt, nálunk is lassanként lehalt; azért kellett embereink gyenge oldalait kilesnünk, s az Achilleussarkokat czélba vennünk.

Hogy egy önk. tűzoltó-egyletet fentarthassunk, szerény nézetem szerint a most elbeszéltem kivül az egyenruhára is kell tekintettel lenni; mert hiába, emberek vagyunk, a tűzoltók pedig jobbára legényemberek, kik magáratartó-sak, s szeretik hallani, hogy a „montura“ jól áll nekik. Öltöztessük őket zsákokba, mint a hogy azt egy vidéki paranesnok javasolta, mivel

T á r o z a:

Egy hatalmasnak utolsó szerelme.

(C. del Negro után: Hajnal Gőza.)

Valamint a lenyugvó nap utolsó sugara, úgy egy haladékos embernek utolsó pillantása is gyönyörködött az emberi szívet. Ezt kellett egy férfinak tapasztalnia, ki az aegyiptomi állami életben nagy álláspontot foglalt el, s kinek sorsa, nem csak keleten, hanem Európában is általános szánalmat keltett. Gyűsége, talentuma, kedvező összeköttetései s uralkodójának személyes vonzalma folytán Ismail Sadiik Pasa lassanként fokról fokra emelkedett s végre a legfontosabb államhivatalok egyikének vezetését nyerte el.

Háremének disze egy fiatal czirkász nő volt, kinek egyszerű, s mégis érdekfeszítő történetét itt el akarjuk beszélni.

Mebruhki, — így hitták a hárembölgyet — kora gyermekégetől fogva a pasa háremében élt. Ez őt, alig három éves korában egy czirkász nő és gyermekekkel kereskedő embertől vette, s nejének — a pasának csak egy törvényes neje volt — a Beiram-nappelyi alkalmával ajándékozta.

Mint gyermek a kocses kicsike szelid s simulekony viselővel az egész háremet elbájoslta, mint hajadon, a pasa nejét látogató kül- és belföldi hölgyektől, föltűnő szépsége miatt, megcsodáltatott, s mindennemű kedveskedésekkel elhalmoztatott.

Mebruhki egy kedves, ritka szépségű leány volt. Magas karcsu, hajlékony, mint a pálna, nem

is gyanítható finom kis kezek, lábak s fülekkel nagy fekete fénylő, majdnem túlságosan fénylő szemekkel, tündöklő arany sárga, hullámos haja s kis finom arczu, melynek rózsaszínű szájaeskája édesen, de egyszersmind szomorúan is tudott mosolyogni.

Ha urnőjének szobájában egyenes állásban, a mint egy fogolylöhöz illik, kezeit keresztbe téve, szeméi lesütve, a bemenetnél állott, ekkor földig érő aranyhajláb, tökéletes szépségű tagjai bokáig érő fehér ruhától körülfogva, csakugyan megigéző látvány volt. Ki őt így látta, akaratlanul állva maradt, hogy megcsodálja, s hogy hozzá egynéhány barátságos szavat intézen. És ha azután kissé elpirulva szeméi felemelte, megjött az ember ezen „fekete gyémántoknak,* a mint a pasa neje Mebruhki szeméit nevezé, igéző fénytől. Mondom megjött az ember, ezen mennyei csillagok fénytől, s a melyből, egy belső életet lassan emészto tüze lehetett következtetni. A gyermek a halálángyalától látszott áldozatra kiszemelve lenni.

Sok ember járt ki és be a hárembe. A pasa férfi és nő rokona, idegen és hazai hölgyek, egy eurpai orvos, nyelv- s énektanárnők, divatárúsnők, jóslónők, s mindnyáján ismerték s csodálták a szép Mebruhkit. Nem ritkán történt, hogy egyik vagy másik — természetesen csak hazai hölgyek részéről — kérte a háziaszonyt, hogy engedje át neki a szép Mebruhkit nagy pénzösszezen. Azonban a hölgy nem volt erre rávehető. Egy valaki azonban mégis volt, ki őt nem ismeré, ki őt nem látta: és ez maga a pasa volt. Ő e kis teremest, kit már több mint 12 éve nejének ajándékozott, már rég elfelejtette, s

neje eléggé okos s féltékeny volt, hogy sem Mebruhkit, a nő bájak iránt nagyon is fogékony férjének emlékeztetésé visszafozza.

Ha a pasa törvényes nejét meglátogatta, a nem igen gyakran történt, mióta hajdani szépségének utolsó rózsái is elvirultak, szórakozott s rozkedvű volt, nem látott semmit sem abból, a mi őt környezé. Gondolatai s szeméi látogatásának egész ideje alatt vártolenni látszanak.

A sors egy napon még is összehozta a miniszterrel a leányt, kinek szépsége őt annyira vakká tette, hogy ő, miut egy dámoni eséből megragadtatva, a leány varázslata alá jutott.

Márzsiában vagyunk. Ezen hónapban szoknak a vagyonosabb Káiróiak a felura menni, hogy megme-neküljenek az ebben s következő hónapban Aegyiptomban fűző sajtáságos tikkasztó forró, s a test s szellemre nagyon leaverőleg ható sivatagi szélből. A zöld Delta falusi lakaiban, különösen a Nilus mellett fekvő villákban, sokkal eltérhetőbb a Chiámin.

A pasának ezen évben fontos ügyek miatt, — kevéssel az orosz-török háború kitörése előtt volt a fővárosban kellett maradni. A hárem mindazáltal Alexandria s Tantanban a Nilus s a tenger partján fekvő lakházai nyaralóba költözött.

... Igy tehát, a nők mind fedél alatt volnának, fejezett be a pasa egy házi orvosával folytatott egy óráig tartó tanácskozást.

„Bocsánat, méltóságod!“ sietett az orvos, — egy eurpai — sólni. A 12 s 14 osztályalq még nem rendelkezél.

„Igazad van, Wallah!“ felelt a Muslim*

csak az oleóságára akart tekintettel lenni, — s lesz desertura annyi, hogy sok. — Továbbá nem kell elvél kimondani, hogy csak „uri emberek“ lehetnek tisztiek. A tüzoltó-nyer demokratikus intézmény, itt csak az érdemre kellene tekintettel lenni. A tiszt ne csak parádéba tudja magát vágni, hanem szakmáját legjobban is érte emberei között. Pedig nálunk Magyarországon legtöbb helyt ellenkezőleg vagyunk. Az 1874-ben Sopronban tartott magyar tüzoltó-gyűlés alkalmával számos díszrúhos, arany-sújtásos tiszttel beszéltem, kik között vajmi kevés volt a valódi, értelmes szakember. A tüzoltó annál jobban tisztelt, becsült és szereti tisztjét, memmel jártasabb ez a maga szakmájában. Mert bizalma van hozzá.

A „Pápai Lapok“ egyik cikkkezője még mást is ajánl, azt t. i. hogy osztassék pénz az emberek között. Ezt is helyeselném, csak volna pénzünk. De az agyis nagy helyi pótlókat még 3% -kal felelni — nem lenne opportunus eljárás.

Az ügy mindenesetre megérdemli, hogy tanulmányunk tárgyává tegyük. Mi csak egy-két igénytelen adattal akartunk szolgálni.

A győri és győrmegyei iparosgyűlés. *)

Szeptember hó 8-án d. e. 10 1/2 órákor Nagy István győri cipészmeister és városi törvényhatósági tag felhívja a nagy számú, többnyire iparosok és városi intelligenciából álló gyűlékezett elnökválasztásra; megválasztatván egyhangulag Hets Mátyas fakeserkedő, Stumpf Dózsa kéri fel a jegyzőségre.

Hets elnök utal az ipartörvény hiányára, és hogy annak javítása céljából tartott II. orsz. iparos értekezlet javaslatának keresztülvite iránti tanácskozás leand a gyűlés mai tárgya, megköszöni a megválasztás bizalmát, az elnökséget elfogadja és a gyűlést megnyitottanak nyilvánítja.

Hets Mátyas elnök eseteli az országos II. iparkongresszus javaslatának sorsát, hogy az az országgyűlésen keresztül nem mehetett, hogy azért azt revidálni kell; kifejti, hogy hogyan keletkezett a gyűlés terve, és ajánlja, hogy külddöttök neveztessek ki ngsos Ráth Károly és Gelleri Mór urakhoz, a kik szívesek voltak a győri iparosok meghívásának engedni és feljönni a gyűlésre Győrbe.

Miután még kijelenti, hogy a „Fehér ló“ szállodában az ünnepelték tiszteletére banket lesz, a külddöttök élén elmegy az ünnepeltékért.

*) Az ügy fontosságánál fogva t. munkatársunk feljegyzéseit egész terjedelemben közöljük.

Egyébírát a 12-ik osztály Marsban Kairo marad, tette hozzá nyomatekosen.

„Nem fog-e a tikkasztó időjárás Fatma-Hanem egészségére rossz befolyással lenni?“ kérdezte a kis orvos, miközben gonoszul mosolygott, tudván hogy a 12-ik osztályban a pasa mostani kegyence s annak szolgazemélyezése.

A pasa tur bánja helyét változgatja, egy mozdulat, mely szokása volt, fejét vakarta, s fekete vékony szakállát csipkedte.

„Fatma-Hanem nagyon ideges“ folytatta az orvos, „a chamsin . . .“

„Csakugyan igazad van“ vágott közbe a pasa. Nagyon szenvedne a hölgy, ha a városi palotában tartozkodnék.

„Mit szólna egy nyaralóhoz a Schubra sétányon?“

„A nyaralónak messze félre a poros uttól kelene feküdni.“

„Természetesen! mindazáltal nem tulságosan messze, hogy mindnap kikocsizhassam. Parancsold meg az udvarmesternek, hogy szoros kötelességének tartsa még ma egy ily házat felhajtani.“

„És ha egyik sem volna közölök eladó?“ . . .

„Az nem is gondolható. Mindenki szerencsésnek érzeni magát, ha nekem nyaralóját átengedheti. Az aegyiptombeliek a nagy urakról féltelmőkben s pénzért mindent megtesznek. Ezt tehát befejeztünk tekintem. A mi Haremén 14-ik osztályt illeti, annak tartózkodási helyét alexandriai váramat jelölöm ki. A tengeri lég nőmnek jó szolgálatokat teend.

Visszajövén a külddöttök a vendégekkel együtt. Hets Mátyas a terem bementén újonnan átvölde a vendégeket. Bemutatván becses vendégeit a gyűlésnek lelkes öjjenek közt kezdi Ráth Károly beszédjét, s mindenekelőtt eseteli azon fardalalmakat és küzdelmeket, melyeket szóval és írásban a kezi ipar érdekében kiállott és utal azon eredményekre, melyeket 10 év óta ért, kifejti, hogy Magyarország nem állhat meg csupán mint mezőgazdasági állam ipar nélkül, és hogy ipar nélkül alkotmányos vívmányai dacára elvérzünk.

Kifejti, hogy a magasabb körökben nem rosszakarant, hanem elfogultságból, az ügy nem érteséből, hanem vezetékéből indultak ki, azt híven, hogy minél eredményesebb az ipar, annál jobban esökken a mezőgazdaság; mert elvonatik tőle munkaerő és pénz.

Szónok behoznyítja, hogy az téves, mert virágzó mezőgazdaság nem is képzelhető virágzó ipar nélkül. Rámutatott arra, hogy Magyarország évről-évre leszorítatik a gabona-export teréről Amerika, Déloroszsországnak és maholnap Ujszealand által is, úgy hogy Magyarország, mely ezeltől Európa, gabna kamrája volt, most alig 6% -al járult az európai gabnaszátkéséget fedezéséhez, és arra fektessük állami lételünket? kiált fel szónok fájdalommal, — hisz saját ha nálunk rossz termés van bedugult az állam legfőbb jövedelmi forrása!

Annak beigazolására, hogy virágzó ipar a földmívelés is emeli hivatkozik szónok Ausztriára, statisztikai adatokkal győzvéen be, hogy az évről-évre iparilag erősbödő Ausztria évről-évre nagyobb gabonatermést is fejt ki, úgy, hogy ma már a buzatermésük 40% Magyarország 60% -ához, míg a tengeren kívüli egyéb cereáliákban feltl is mul bennünket. Hasonlóképen áll az ipar és mezőgazdasági fejlődés rokonsága Francia- és Németországnak.

Féjdalonnal említi föl, hogy míg más országok 1000 éves ipari multra tekinthetnek vissza, nálunk mindent előlrol kell kezelní, mert csak egy évtized óta van iparunk.

Megbeszélvén az intező körök véleményét az ipar fejlesztése körül, sajátallal constatálja, hogy azok mindazon véleményben vannak, hogy a győri ipart kell felsegélni, illetve teremteni, mert a kézműipar a gőz és fékebel szemben előbb-utóbb úgy is elpusztul.

Áttér szónok a győri ipar fejlesztése körül tett néhány céltévesztett lépésre, elbeszéli, hogy a 70-es években idegen tőkékkel nagy gyári telepeket alapítottak, melyek 1—2 évig lézengvéen, csödbe jutottak és dobra verettek, most virágoznak ugyan újra, de kérdés ily áron érdemes-e gyáripart teremteni. Kifejti mily

Nemde?, s annékal, hogy feleletre várt volna, folytatta. „Isten veled allah!“

Ezzel háremébe vezető ajtó felé tartott.

„Még egy szót, pasa!“ a 14-ik osztályban egy beteg van. Mebruhki, nő kedvez rabszolgájó. A leányt nem lehet Alexandriába szállítani. — okvetlenül itt kell maradnia.

„Hova gondolsz! egy rabszolgát tartanék én itt? Az nem lehet.“

„Mindenesetre! Mebruhki hiszen Fat.“ . . .

Elment az eszed? orvos, Fatma Hanem igen féltékeny. Ha előterjeszteném neki, hogy védenzedet magához vegye, azon gyau támadna benne, hogy talán egy kedvemzetem szeretném nálam becsempészni. Itt azután volnának jelenetek. Isten ments attól!“

„A rabszolgán igen szép“ felelt az orvos, a „szép“ szót észre vehetőleg hangsúlyozva, reményelvén, hogy a pasát érdeklendi a beteg, ha megtudja, hogy szép.

„Annál rosszabb reá nézve“ vágott vissza a pasa. „Ha rut volna, úgy Fatma Hanem még talán magához venné őt, azonban egy szép rabszolgán! . . . Egy-szóval, mitse törődj ezzel. Enged át a beteg teremést alexandriai háziorvosomnak. Abd — Allah megfogja őt gyógyítani, s ha nem úgy egygyel kevesebb rabszolgán leand harememben.“

Kezével intett, kinyitotta a haremajtót, s el-tűnt mögötte.

Nyolcz nap mult el ezen utóbbi tanácskozás óta Fatma Hanem a Schubra sétányon fekvő győ-

figyelemmel kíséri a miniszteri tanácsok által tervezett nagyhangzású nevek alatt közelményezett új ipari egyesület működését, de arra egyáltalában semmi néven nevezendő eredményt nem tudna elmondani. Nem tesznek — ugy-mond szónok — egyebet, minthogy minden hónapban a „Pester Lloyd“-ban kinyomatják hány új aláírás lett megint.

Tán olvasták önök — folytatja — pár hónap előtt, hogy összeállt néhány gazdag ur, mondhatom milliomos Wahrman-kör elnöklete alatt azt mondván, hogy egyletek nem vezetnek elhezlo, hanem gyárakat kell építeni, egy fél év óta azonban hallgatnak az ügyről teljesen, és tiszzereset akarok fogadni egy ellen, hogy nem fognak gyárt alapítani.

Felemlíti szónok, hogy a magyar pénzár a félben levő kézműipar felsegélésére és az iparnak az európai ipar magaslatára való emelésére két mód van, melyeket egymástán kell alkalmazni 1) a műhelyek, tehát jelenlegi iparosok felsegélyezése 2) a gyermekevelés, illetve ipari tanítás előmozdítása.

Epen most — mondja szónok — van alkalmunk Győr városában annak példáját látni, hogyan lehet iparosból szorgalom és tanítás által gyáros, itt Szabó Samu barátom nem hiszem, hogy ő miniszteri tanácsosok utján legyaróssá, hanem saját iparkodása folytán, s úgy mint ő lett azzá, lehet sok még sok kézműiparos, ha magunk haladunk és a kormány bennünket nem gátol. Idő tehát mondani, mit kívánunk az államtól, a törvényhozástól.

Nem kívánjuk, hogy minden versenyt elszorítson előlünk, hanem csak hogy az akadályokat tőlünk elhárítsa; az 1872-iki ipartörvény hátrányos korlátlan iparszabadság kiros vésteljes kihatását megakadályozza.

Ipari Mizeriánknak oka egy tudós, ki ezer meg ezer tudományos munkát össze-vissza olvasott, és megtudván, hogy Németországban pompás ipari törvény létesült, tehát Magyarországnak hajszára belekellott szintén abba ugrani, annékal, hogy megvizsgálta volna a hazai viszonyokat, melyek a németektől messzire eltérnek. Mondhatom, hogy egy tudatlan ember többet ér gyakran mint egy tudós, mert egy irni és olvasni nem tudó ember sohse fíthetett volna az állam és közvetlenül az iparon oly sebet mint áttott az a komentárra esküvő betűzgető tudós.

Németországban máskép álltak a viszonyok, Poroszországban 1811. óta volt már meglehető iparszabadság, tehát ott helyén lehetett azt egyenteliten szabályozni, mígvegti mellesleg említve politikai czélat is rejlik. De Németországban sem ugrottak bele egyezsre

nyőri nyaralóba. A Harem többi része Tantab s Alexandriában tartózkodott.

A pasa egyedül ált városi palotájának verandáján. Minden hivatalnok elhagyta irodáját, s ő méltóság még nem távozatott. A Khedive egy Tschauvisere (hírnök) várt, ki megígérte, hogy miniszterének egy fontos iratot fog küldeni.

Ha keleten valaki valamit vár, akkor leereszkedik egy dívánra, lehuza papucsainak egyikét, lábát simogatva, pipázgat s kávét iszik. Szintny cselekedett a pasa. Azonban az ő arcán nem volt semmi nyoma ama elégiai s féltámas kifejezésnek, a mely a keletieknél szokott beállani, mihelyt füstölni s Mökkát inni kezdenek. Haragosan nézett az ur maga elé. A mai napi foglalkozásra lehetett indító oka rossz kedvének. Pedig hátt órákon át nem tett egyebet, mint hogy pecsétjét bizonyos hosszú papírseletekre nyomta. Ezek azonban mint számlák voltak. És pedig milyen számlák! 300 kis zacsok cipzőkre, minden zacsokban 53 forint. 80 zacsok konty s chignonokra, 50 zacsok harisnya s harisnyakötőkre, 40 zacsok gombostűre stb.

A pasa sóhajtott. A jó időkre gondolhatott, midőn a muslim hölgyek még hamis haját nem viseltek, mint a prófeta nejeinek, forrásvis s datolya volt eledelök, s két öltözetnek, egy Kohel készletének (a szemöldökök feketére festése) s két ezüst karperecznek voltak birtokában. És ezek aztán proféta hölgyek voltak.

Most megjelent az orvos a verandán. „Méletőségnek meg kell engedni, hogy Alexandriába utazhassam. Abd-Allah sürgőnyözt“ — s ezzel ke-

korlátlan iparszabadságba, mert Poroszországban már az 1840-es években kellett revideálni az ipartörvényt, 1849-ben pedig ismét a mikor visszaállították a czéhrendszer bizonyos szabaddal való módosítások mellett. Németország 1849. május 5. és 6-án utasították Bismarckot, hogy az ipar törvényét módosítsa, hogy kimondassék, hogy mindenki tartozik a kerületbeli iparüzletbe belépni, hogy mindenki tartozik iparüzletben tenni, különben nem tarthat tanonczot, azazkivül a segélypénztárak kezelésébe a társasulat beosztásai joga van, és hogy a testület képviseli az ipart az államal szemben.

Áttérve a hazai viszonyokra felelnti, hogy a szerinte az ipar-vizsgárára szükség nincs, de azután a II. országos iparkongresszus kiindulása nem akar okosabb lenni mint azon 100 még 100 egyén, kik azt szükségesnek találják, hanem a határozat kimondása óta egyik leghebbe apostola e nézetnek. Áttérve a gyárosok számviszonyára a kézműiparosokhoz, elmondja, hogy van ugyan Magyarországon 1400 ipartársulat ezek közül azonban legfőbbül ha 50 dolgozik.

Az aradi iparkamra területén — szónok a nyáron át ott tartózkodott üdülésre — van 30 gyár és 9000 kézműiparos. Budapesten 1873-ban volt 5300 önálló kézműiparos és est 253 gyáros.

Ily körülmények közt szóló azt hiszi, hogy ha érdekes összehasonlítás lenne kézműiparosok és gyárosok közt, a törvényhozás a gyárosok érdekeit kellene pártolni, de ő meg van róla győződve, hogy nem utköznék össze érdekeik.

Mennyi kézműiparos van Franciaországban ezen iparilag legelőhaladottabb országban? 22% a lakosságának tehát több mint 8,000,000-ban nem számítva a gyári ipart és a bányát, melyek alig 2,000,000 foglalkoztatnak. Ezt felhozza annak ezafelől, hogy nincs-e a kézműiparnak még jövője. Németországban 1873-ban 5-nél kevesebb segéddel dolgozott 4,000,000 és 5-nél több segéddel 2,000,000 ha 10 segéddel dolgozott veszünk gyárosnak, akkor 1,000,000 ember ott a gyáriparos és 5,000,000 az kézműipar után elő. Szónok kiemelve a német statisztikai kimutatások pontosságát előszámlálja az egyes iparágakban (Németországban) munkálkodókat van 390,000 cipész, 270,000 szabó, 236,000 asztalos, 170,000 kőműves, összevéve ezen 4 iparágat voltak szembe ezek képviselik a legszaporább iparágakat utánuk a mészárosok, ácsok, kovácsok és pékek következnek. Németországban a bányáipar alig foglalkoztat több embert mint maga a szabó ipar.

Ami pedig a kereskedők és gyárosokhoz

relezen levő papírra mutatott — „hogy Mebruhki — ama rabsozandó, kiről veled nem rég érkekeztem — halálán van. Eressz el! Megkísértem őt megmenteni. A mint te is tudod Abd-Allah egy kuruzsoló. Az is te tudja, hogy mit rendelt neki, talán koránmondottak felírt papírszöveget” (egy egyiptomban nagyon kedvelt gyógyszer.) az offendi különös élő szeretettel viseltetik ily gyógyszerek iránt.

„Lehetséges” felelt a pasa. „Mindazáltal nem szabad elutasnod, Fatna. Hanem fejjegreves szened.”

„Pasa!” szölt a házi orvos felindulva. „Egy emberi élet megmentéséről van szó.”

A miniszter ide-oda mozgatta turbánját, egy kis ideig gondolkodva nézett maga elé s így szölt:

„Tudod mit, védenedzet visszahozatom Kairóba. Itt aztán nem bánom, ha oltalmad alá veszed.”

A jó orvos valamit akart mondani, azonban abban a pillanatban a Khedivének egy sarkantyus s kardos Tschavuisse rohant be a verandába, hogy a türelmetlenül várt alkirályi okratot a pasának átadjassa.

(Folyt. köv.)

A földi angyalokról.

Azokról, kik az emberiség nemtől: a nőkről, mi sokat írtak már mások, mennyiszert zengett a hang, a költők eszményi varázsolgatták őket, a társadalmak legkiválóbb szerepőket juttattak nekik. — Mit írjak én, mit még senki nem írt meg: — talán ábrándozom felőlük, vagy szépségeiket dicsőítsem? „Ábrándozás az élet megtrónója” mondja a költő, s tollam nem elég gazdag a színekben, melyek raj-

viszonyt illeti, egyszerűen azt mondja, hogy a kereskedő nem tartozik hozzánk, de ha segédet tart, akkor ipar igazolványának kell lenni különben bezárjuk az üzletét. Magát a gyári iparost sem szorítjuk belépésre hanem aki a gyárt vezet az legyen tanult iparos nem hátráltathat az egy gyárt se.

Annak esetelésére mennyire káros a korlátlan ipar-szabadság, szóló felhozza, hogy Bpsten minden áldott esztendőben 800 ipar engedély adatik és még se emelkedik az iparosok létszáma, azaz 800 „püfuser” nyit üzletet és 800 iparos buzik meg.

Az aradi kamra területén 1400 iparos bukkott évenként, mert ép annyi iratkozott be azaz az iparos a javaslat értelmében igazolni tartozik, hogy mint tanoncz felszabadult mit nem a mester, hanem pártatlan szakértőkből álló bizottság ad ki írásban, hogy az ipariskolát kellő időn keresztül járta, hogy 3 évig mint legény működött a mit a munkakönyv útján igazol és végre, hogy legalább 24 évig, minden iparos tartozik a társulatba beiratkozni és az ipariskolák fenntartásához hozzájárulni gond fordítván arra, hogy a tanoncz tanuljon nem pedig vizet hordjon és csizmát tisztítson. Innen át tér Ráth a vásár ügyre, mely szintén nagy kalamitása az iparnak.

Galgóczy Károly barátom számítása szerint 1453 helyen van nálunk vásár, mindössze tartatik 5300 vásár, átlag 10.500 napot vesznek igénybe, átlag 6,500,000 fuvart vesznek igénybe 53,000,000 vásári litogatók.

Hogy ezen vásárokon aránylag ipartermény fogyaszthatik, azt alig hiszem, hanem igenis töménytelen pálinka (derültség.)

Miske falunak 9 országos vására van. Pápa környékén 2—3 mértföldre 23 községnek van országos vásártartási joga.

Csenger község (Csaba) 12 országos vásárral bír.

Mondom minden képviselő, ha kandidál először is országos vásárt ígér (derültség) — Azért azt hiszem, hogy a vásár jogot meg kellene szorítani, hogy falu helyen hol nincs ipar nagy ritkán tartassék 1—1 vásár. (Éljen. Éljen.)

Hetsz önkök: Most következik a bizottság által beterjesztett javaslat és annak indokolásának felolvasása mit tiktár meg tevé.

N a g y István azon javaslatot teszi, hogy a memorandum nem csak Győr város és megye országgyűlési képviselőinek, hanem törvényhatóságoknak is megküldésnek.

B e j c z i István indítványára pedig határozatba megy, hogy deputatió szóval terjessze

zomhoz kellenének. Felhagyok mindkettővel. — De azért mégis írok valamit. Egy feltekintek a multon és jelenen, s halvány vonásokkal esetelem a földi angyalok helyzetét.

A költők szerint szerelem alkotó a mindenség: az ég és a föld szerelme. A halhatatlanok itt laktak anjyuk kebelén, közel az éghez; — ide jártak alá szerelmeskedni a halandókkal. — A föld lón a szerelme hazája, a nő a szerelme tárgya. Az égen a földön szerelmi eselzvényeinek folynak, a berkekben, a forrásokban, a réteken, nymp hák fizik játékaikat, csalbitva a halandókat, Olymp síkjain szerelmi lyra ömled az költők ajkain.

A mult, az egész ó-kor egy költői epedés, melyben a nő úgy szerepel mint az emberiség sorsának, irányának, lelki életének intézője.

Egy nemzet egy szép nőért 10 évig képes harcolni, mely szüli Homer műveit; a művészeteknek, a költőknek, a szobrászoknak ő ad hűveletet; Orpheus lantja csudákat művel, hisz a szerelme hangzott le róla; Pygmalion szobra a művész epedésétől életre kel.

De eltávoztak a földről az istenek, pusztá lett a föld, ... az lett volna, ha a szerelme istennője itt nem maradt. Az eszményi világ, mely a görög művészetet szülte, s melynek központja s irányadója a nő volt: helyét adott az ábránd-világnak, melyben ismét a nő a mozgató elem.

A középkor romantikus ábrándjai egész világának a szerelme életét napja. — A költők hevesebben énekelnek, a lovagok kardjaikat zörgetik; a csatában elhullott hős kedvese nevét sohajtva hal-

elő a győri iparos gyűlékezet memorandumát az egyes képviselők előtt.

N a g y István kívánja azt a kezelő-bizottságra bízni.

G e l l é r i Mór (az „Egyetértés” munkatársa és az ipar szerkesztője.)

Nem volt szándékom felszólalni, miután tisztelt előttem szöhlött ur Ráth Károly ő nagysága az ügyet teljesen kimerítette.

Felemliti, hogy az iparosok nem viseltettek tisztelettel azon férfiak irányában kik az ő ügyeket képviselik, pedig 10 év előtt alig volt az iparosnak becsülete, nem akarták őt számba se venni vagy megbecsülni. Most elismeri a nagy közönség is, hogy az iparoság előmozdítása nélkül nem lehet Magyarország nagy és boldog.

Maguk az iparosok sem viseltettek kellő önrizzettel, nem érzik mily nagy tényezőzt képeznek a nemzet keblében, nem érzik azt maguk, hogy a társadalmi élet és nemzeti nagyság lehetetlen volna nélkülük, nincs bennük összetartás és egyetértés érzete azért csak sokkal csekélyebb eredményt biznak felmutatni mint különben.

Hogy épen Győrött mondja ezt azért történik, mert Győr oly központ, mely hivatala volna az ipar-ügyek rendezése tekintetében vezérszerepet vinni és jelszót adni a közlelbi és távolabbi vidékeknek vidéki nagy központul szolgálni.

Szóló hiszi, hogy a győri határozat az egész dunántúli megyék iparosására nagy befolyással és mozgató erővel bízand. Hivassanak fel valamennyi dunántúli ipartársulatot a győri határozat pártolására, hisz, hogy most inkább itt van az ideje ennek mint máskor, mert itt van az ideje ennek mint máskor, mert itt az idő, melyben az országgyűlési követekre bajunkat lehet hatni, közöl a választás.

A jelenlevő iparos ifjusághoz fordulva felkéri őket ifjusági egyletek alakítására és pártolására.

H e t s felemlitvén azt, hogy az összes ipari mozgalom Ráth Károly, Mudrony Soma és Gelléri Mór uraknak lévén köszönhető, megköszöni azok szíves megjelenését és pártolását.

R á t h Károly barátja Gelléri Mór abbéli indítványát, hogy a dunántúli iparos egyesületét átiratlag kéressenek fel a határozat pártolására, ajánlja pártolásra és éljenek közt a gyűlést berekesztette.

A gyűlés szép tisztességben folyt le és csak azt róhatjuk meg — habár nem volt bűn — hogy megfelekedve azon mindenütt, de különösen az industrialisták részéről a saját képviselői iránt követettni szokott előzékenysé-

meg; a troubadourok a holdas estéren ábrándoznak a kedves ablakai alatt.

Valljuk meg, anyi bálványozás nem szédítheti-e el a nőt? Pandora kinyitott szelencéjéből a „megesalt szívek bala” is itt maradt a világon.

A plátói szerelme nem mindig volt elég; a szerelmeskedés művészeté lón, — melyben az előny ismét a nőreszén volt. Ő adott jelt a közeledésre, az ő hidegségtől dermedt meg a férfi heve. — Egyszóval, míg a nő nem szűnt meg mozgó elem lenni az emberiség életének: addig eszményiségéből sokat veszített, a sokszor megesalt férfi világ szemé felnyíltott ... de nem tudta magát eléggé meg-boszolni.

Horác már miként panaszkodik, s miként örül mégis, hogy „a szerelme tengerből kedvese hűlensége árán kimenekült s nedves ruháit felakasztotta a szabadító isten templomában mint diadal jeleket.” Ő énekl:

— — latens proditor intor intimo
Gratus puellae risus ab angulo?
Pignusque deceptum laeratis,
Aut digito mole pertinaei.*)

miben egész szerelmi tudomány van. De idézhetnénk-e eleget az ilyenekből? Minek? Így ismerjük már a nőt az újkorban, melyből a szerelmi hév ha nem aludt is ki, művészsívé teszi a férfit ... ját-szik vele, mintha színészé lett volna.

Shakespeare mondja: „az asszony hullám”, I.

*) A növekedő lánykának nem áruhája-e szívéből fakadó kedves mosolya? El kell lenni az ölelésre adott kedvezelet, vagy az azt tiltó.

ről azokat a bankette meg sem hívták, pedig voltak köztük helyi és fővárosi lapok képviselői, kik Győr város választó polgárai és a közigazgatási ügybuzgó miveltői. De azért — se baj.*)

CSARNOK?

AZ ikrek.

Novella.

Eckstein Ernő után.

A lyceumból kilépvén eltökéltem magamban, miszerint egész földi létemet a bölcsészetnek szenteltem; de csakhamar elárultam, hogy mily rossz bölcsész vagyok, a mennyiben tudományos illétséget meg egyáltalán fogtam fel, anélkül, hogy a szív szükségletére lettem volna tekintettel. Bár-mennyire is felmelkedjék a szellem a szabadon gondolkodás régióiba, mindazáltal elválaszthatlan marad azon titkoktól, kötelek, a mely őt a természetiisággal összekapcsolja és alig vesszük mi ezt észre, már is levonz minket onnan az anyatermészet hatalmas kezével az érzi, realis világ arany varázsa körébe. Quid ergo? a szerencsétlen metaphisicus csupán transcendentalis „érzékfölötti” fogalmakkal tanult s tud gazdálkodni: de sziklából vizet átni, vagyis — hasonlat nélkül — szilárd polgári háztartást alapítani s rendezni, az ennek fenntartásához szükséges pénzt és vagyont megszerelni, ehhez már annyit ért, mint például a philisicus „lócsászár” a Schopenhauerféle akarat lényegéhez.

Mástfél évig magantudó voltam. Eltekintve egy Spinoza feletti tartott tudományos értekezésem-től, már hivatalosan be is jelentett felolvasásomból egyet sem hoztam napfényre. Egyébiránt kicsiny, de meglehetően vagyonon a legelőtöbbszű szükséglet megemutett; azonkívül Zarucke által szerkesztett tudományos folyóiratba irtam bírálatokat, ugy, hogy mint egyedül álló elmékedő s gondolkodó anyagi viszonyaimmalis megelégedhettem és valószínűen még csak nem is gondoltam volna állapotainkam valami jobbításra felett, ha csak egy váratlan és ama állás-pont szerint, melyről tekintettem akkor a világot, nagyon helytelen esemény lételemnek — látszólag egy elkülönített körébe be nem áll és metaphisicus bebizonyításaimra szükségelt körzöt teljes rendtelenségbe nem hozza.

Ugyanis engem is talált egy a menyil és oly mértékfölötti szerelmes lettem, hogy északaim legfontosabb s legüzletatlanabb aljzatai, melyek segély-érel korlátot akartam vetni az emésztő tüzeim, erőleül ellobogtak mint silány sophismának „alböl-cselkedésnek” polyvája.

*) Leszlényi Imre, a közigazgatási tudora és a gyors-írás szaktanára feljegyzési nyoman.

Ferencz Frank király: „az asszony ingatag és ezt ma már mindenki tudja. — Miért lett ilyené a nő?”

Két szóval elmondhatjuk: a muliban nem volt szabad, de már az. Tedd szabadá a nőt és megcsal a szerelmenben.

Az újkor ennek akarja elejét venni, mikor el-hagyja az érzélgősség terét, a szerelmet idealis-musnak, mysticus jelenségnek ígykszik feltüntetni, s a nőnek oly szerepkört jelöl meg, melynek betöltésével a nő meg egyrésztől a társadalomnak tesz hasznát, másrésztől az életre valóidibb jelene-teire irányozza figyelmét a jövőnek biztosabb léta-lap-ait veheti meg.

Ez ime a nő emancipáció kicsinyben, . . . s történelg más nem is lehet.

A nemzeti költők csaknem mindenütt hiány-zanak, . . . a hol vannak is, érzelmeik mélysgét könnyen át lehet látni.

A szerelem többé nem szerepel ugy a társa-dalomban mint bővítő tényező, melynek hatásai ki-számíthatlanok, . . . esendes, házi kör a czélja, melyben a nő az érzelme vezetője. Ezért a jaj, hogy a költői szerelem, lelkesedés eltűnt, . . . de ki hozhatja vissza a mi elhalt, ha az emberiség meg t a n u l t szereti? Innet az a sok hiu erőlködés, melynek anynyian esnek áldozatul. — A fejlődés ezen fokának jól kell éreznünk magunkat s ha a nők megteszik hivatásukat ugy a mint a jelen követeli: akkor lesznek, mint Madách mondja: „a költészet megtestesülései”, föld angyalai.

Szép Lajos.

Neve Anna volt és egyetlen leánya derék gazdaasszonyomnak, egy elhalt tanár szegény özvegyének, a ki övi jóvedelmét két utczára nyílt szobá-jának kibérlése által akarta gyarapítani.

Kezdetben keveset ügyeltem e kedves, szőke, megigéző s elragadó mosolylyal bíró kis leányra. Mert éjjel és nappal olyannyira igénybe voltam véve a természet strategemája feletti értekezlet elkészítése által, hogy alig engedtettem meg ma-gamnak elegendő időt az anyagi táplálékom bevételére. De midőn már az utolsó ívet is átúztam corrigálás végett és azt a nyomdába elküldtem, ek-kor egészen más alakot öltöttek magukra életvi-szonyaim. Azonnal szórakozásra éreztem magamban részvét s ennek ellenállhatatlan szükségsgégt és mivel barátom Peters — akkori orvosúvendék — bizonyossá tett a felől, mikép én éppen nem esekély mértékben ideges vagyok s a legbutalább s leg-lejétektlenebb kedvtöltés reám nézve a legűd-vebb hatású leend: ugy egy szép májusi reggel gazdaasszonyommal illő tiszteletet tettem. En ugyanis Schopenhauerrel ezen nézetben conveniál-m, hogy nevezetesen: „a karsu válu, emelkedett csip-pőjt s rövidlábú nem tünik ki leginkább abban, mit a komoly gondolkodó, értelmi társalgásának nevez,” és így reméltem közeletli boldogságomat minden további költségek nélkül némileg házi or-vosság által enfamille előmozdítani.

Azonban ez orvosság — mint már mondvá volt — nagyon rejtélyes hatással volt reám nézve. Legnagyobb szerelmem még ugyanazon nap delű-tánján rájöttem arra, hogy az összes ismeretek s tudományok sem képesek az akarat ismeretlen ösz-tönei ellen mitem sem tenni. Értekezletben bőven s terjedelmesen fejtettem, hogy a szeretet a termé-szet egy fortlyá, milyen például a részvét vagy boszuvágy, s egyáltalán azon czélja van, hogy a nemek fenmaradását lehetőleg biztosítsa; világosan s érthetően fejtettem meg a themát, hogy a termé-szetisgőből kivetkezett szellemnek ezen nagyszerű rászédés ellen felzendülnie s azzal felhagyni, azt legyőznie kell, hogy magasabb, reá nézve még is-meretlen célokat elérhessen: és ime egyszerre magamat éreztem a kelezében, melyet fortlyának, esalásnak neveztem, ime az utána való vágy minden eremet átjárta s beteg, balga szivem majd megred-pet és csak azért, mert egy kis szőke leány né-hány jelentéktelen szavat váltott velem a szép idő-járás és pompás kertli virágai felett! Kétségbeesé-sig voltam! Oly bátorlalan — s oly mindentemé-ásnak tüntem fel önmagam előtt. Lehetett-e továb-bra is magamat bölcsésznek neveznem? Nem ját-szottam-e el egyszer s mindenkorra igényeimet ama minden vágytól ment hősöknek testvéries ro-konszenzúhoz „sympathiájához” kik nők- vagy hajda-n leányokról sohasem, hanem csak asszonyokról beszéltek? Valóban igazán! Maja leple, a melyet tölem örökre távolnak hittem, újból kedvesen s ellenállhatlanul fogta be érzékimet: a szabadá tevő elvontság „abstractalás” magaslatáról a komor-bus völgybe leestem, hol idő s tér, hol őregség, betegség és halál uralkodnak . . .

S ezen változásnál lelkem semmi esetre sem aggdótt oly méltatlannal, mint azt bölcsészeti ma-gasztos elmémőt méltán várhattam volna. Midőn este egy a szomszédos ligetben tért hosszas séfám után magános lakásomba értem, egész bensőmet leirhatatlan öröm — s boldogságérzet töltötte el, a mely bizonyos aggdóással össze volt ugyan kötve, de lényegében boldogság hangulat jelvényeit magán hordozta. Egész éjen át álmodtam gazdaasszonyom barátságos szobájáról, az ablakon át lengedező zephirek repdeséről és azon hájt önzölő mosoly-ról, melylyel beltepkentem fogadott. Másnapra oly vigan s örömteljesen ébredtem, mintha az itlélt minden feladatait varázserővel megoldtam volna; hosszú idő óta a kezdetem először napimunkáimat egyáltalán épen nem bölcsészeti tettel, nevezetesen egy negyed órai elmékedéssel Rückertnek a sze-relem tavasza „Liebesfrühling” felett, a ki — egy majdnem elfelejtett születésnap ajándékul még kezdő tanulói éveimből — Kant „Prolegomena”-ja s Dante „Isteni tréffa”-ja között szemérmeseten meg-huzdótt dolgozó szobám régi egyhanguságában.

Olvasásokozben szivem mindig gyorsabban vert és ercim előttem ismeretlen izgatottságban fitótek. Minden sorban Annának’ oly kedves s hízölő hang-ját vétem, hogy tetőtől talpig jég hidegség futott át rajtam majd ismét oly forróság, mintha a fény-lő májusi nap minden sugara ercimben keresztül

hatna . . . Végre az egész dolog dőrséggé lett előttem . . . A könyvet eldobtam a sarokba és szemeimet kezemmel göröcsően elfedtem, mintha oly arzen kellett volna magamat megvédenem, mely örökös vakitással fenyegeti. De jaj! a Sirena bensőbőm énekelt és minél jobban igyekeztem el-nyomni, annál világosabbá s fényesebbé lett előttem a kedves karsu alak, mig egyszerre halálra jédre felgorogtam s volens, nolens az ő nevét morgogtam. Harom — négyzer ismételttem és ugy örültem, mint egy gyermek, a mely újjai közt fényes győ-n-gyóket csusztat le!

Végre eszméletemhez visszatértem. Azon ké-r-dés merült fel bennem, hogy ezen esodlatos elvű-tozások mire vezet? a felelet a legvilágosztalamból volt. Mije volt Annának? ez felért nullal; s nekem? nekem pedig anyi, hogy szűken élhetek; s azoké-nyl saktanulmányaim nem kecsgettek azon remé-ny-n, hogy évi jóvedelmemet általa némileg emeljem. A kettőnk közötti házasságkötésről tehát szó sem-lehetett és távolból csak, mint a napraforduló sá-ványra s gyötrelmesen a világosság felé néztem, anélkül, hogy bírására csak számíthatnék, ez reám nézve oly feladat volt, melynek megoldásához szí-ven gyengének érezte magyék.

Hatalmas Istenek! Tehát valóban házassá-gal gondolkodok? Egyetlenegyszer beszéltem vele s nem muldkyon percz oda hatott volna, hogy az önelé-vedt, istenhez hasonló elmékedőt közönséges há-sulandóvá változtassa? Szellemudis monographiá-m, a természet strategemájáról’ való emlékezés a pillanatban álmomhézaggyal sulyosodott lelke-mre olyannyira, hogy lélegzetem majdnem ellótt.

Tán a bennem újra felébredt bölcsészti szí-gyénérzet vagy egy metafisikus megkérés abszolút re-ménytelenségeiről meggyőződés vagy mindakettő együtt okozta, — egyzóval, azon törekedtem most, hogy kecsgetésemet megtámadva az egész boldog-csztelenséggyel egyszermindenkorra rendbejűjek.

Legelőször a többször említett értekezletem-mel tettem kísérletet. Örömmel tapasztaltam, hogy logikám még teljesen be nem bizonyult, hogy téle-leim közöl egy ellen sincs semmi kifogás se, hogy ugyanis a szeretet az örökös öserő által kecsgetése egyedül azon czéllal, hogy a fajok ép-ségben tartását megőrizze, — egészen mint azelőtt ez volt metaphisikus véleményem . . . S ezen tételek most mégis valami idegen — s álomszerűek volái előttem, szivemben azon kérdés merült fel: Hátha ezen kecsgetés boldogit minket? Ha igazi boldog-ságunk épen abban áll, hogy rászédetjük magunkat általa?

Boszankodva helyeztem el a kéziratot többi könyveim közé s erőteljes akaratom folytán átko-ttam magamat a szabadon elmékedésnek.

A nagy köisgépész philosphus tudvalevően azon következményében oly fontos gondolatra jött, hogy: idő s tér nem érzi ki realis dolgok, hanem erőlködésünkel tapasztalást haladó, előleges aljzai, ismeretünk s értelmünknek egyetemes s szüksé-gképen alapfaktórozmányai, alap fogalmai, az ugyne-vezett categoriák. S mivel csak ezen két alapfog-lom segélyével lehetséges az összetett, mely a „lénynek önmagában” egyáltalán nem sajátja, azért elneveztek ezeket principium individuationisnak (oszthatatlanság elve); ez tehát azon elv, melynek folytán egyes dolgok s lények — individuumok, vannak. „Ön m a g a b a n,” mint a bölcsészek mond-ják, csak egy a az összeség kizárólag csak tá-nemény, látszat és csak előtűnk feltártságában létezik a sokféleség. Ezen mondatot, — melyet a szives olvasónak nem kell alapjában megérte-ny, hogy elbeszélsem folyamában követhessen — most öntudatom mélyéből előrántottam, hogy vágytelje-sen meghajolt kedélyemet vele egy kevéssé felbő-torítsam.

„Ember,” mondam magamban, nem látod-s, hogy a principium individuationis silány álnoksága gonyt év veled? Azt hiszed-e, hogy te egy önálló én vagy s egy más lénel, jelen esetben a kis szőke Annával, állsz szembe? . . . Ezen különböző egvedekrei elválás csak látszólagos: mint lény önmagában te vagy ő, és ő te, s így minden vágy, a mennyiben a való létre vonatkoznak, helytelen.

„Ez mind nagyon szép s jó” — választó-gyötört szivem — „de szellemem a látszólag vilá-gába csak egyszer merül, az oszthatatlanság elve pedig a magasabb szellem minden tiltakozásának dacára lebilleszik. Ha két személyeg van rajtam, vajjon kevésbé kélnék látom-e a tájéket, mert

Vidéki és helyi hírek.

tudom, hogy ezen kékszin nem ama tájéka, hanem szemüvegem? Is ha épen ezen oszthatlansági elv által boldog lehetnék, miért vetném én azt osztható hálatalansággal meg egy metafizicai elmélet kedvéért, mely megmutatja ugyan, hogyan kellene műszabályosan replálni, de a repléshez megkívántó szármakakat megadni nem képes? "

Ezen délig tartó emlékedés eredménye végére is nem volt más, mint gyámoltalanság és meg-hasonlások lehetősége nagy foka. Lelkemben lesajtvá mentem az „arany szöveg” vendéglőbe, hogy ott ebédeltem elköttem; de szellemi állapotainak zavaros volta ekészerítette minden falatot; sőt egész délután is képtelen voltam bármilyen komoly foglalkozáshoz. Estefél azonban bensőmben világossá lett minden előttem s örömmel szedtem magam össze oly elhatározással, melyről hittem, hogy minden nehézségekkel meg fogok küzdeni és zavarba hozott kedélyhangulatomat rendes philo-sophiai kerékvágásba visszavetletem az ő segélyével. Elhatároztam jelszava: Közelebbi ismerettség!

Szíves olvasónóm most kétkedő nevetéssel rizza fejt, s azon véleményre kifejezésének ad helyt, miszerint én előfőlyt sophista vagyok, mert a szeny-redelő vak ösztönét követve gyengésemet mint bolosétséget merészem előadni.

E véleményt azonban határozottan el kell magamtól háritanom. A nőnem iránti érzeteim Schopenhauerével teljesen megöveztek. Legbensőbb lélekkel véltem, hogy tisztán vagyok azzal, miszerint a természet a lényokról csak oly szándékkal van, a melyt sziumfüvészetű értelemben csattanósnak neveznek. A nő nemről tehát, szellemi s erkölcsi tulajdonait tekintve, nagyon csekély véleményvel voltam s mivel közelebbi érintkezés által lehetnék meggyőződve a felől, hogy Annánál is a kedves és előálló külső alak alatt a schopen-hauer által kimutatott hibák egész vegyülete lap-pang, azért azon eszme, hogy ezen árnyoldok figyelmes vizsgálata által azon varázstól, melyet a család fény gyakorolt reám, megszabadulok, ép oly ésszerű, mint reményteljes volt. Hátha még öszszegyűjethetném ezen practicus érveket, hogy t. i. Anna „gyermekes, bárgyu s rövidlátó” — lásd „Pareng s Paraliopomona” 377. §, ha állhatom, hogy igazságtalanság- s tékozlásra hajlandó — lásd 379. §, hogy bizonyos könnyelműség — 380. §, és színeskedő tetszelgés jelvényeit horozza ma-gán — 382. §, akkor egyszerűmunkorok segíte van rajtam, és megszabadulok keselyüként ismét szabadon felelemkedem erényes függetlenségem körébe. Mint mindenütt, ugy itt is teljes megismerés vezet-het szabadulásra és emeltova eltökeltém magam-ban a mondottak szerint eszelekde szép ellensége-met nyiltan, felelem nélkül és bátran szemügyre venni.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői nyilatkozat.

Van szerencsém a tisztelt olvasó közön-séggel tudatni, hogy a mai nappal a „Magyar Vidék” szerkesztésétől visszalépek. Kedves kö-telességemnek tartom egy az én, valamint a lapok barátjainak és dolgozóitársaimnak is köszönet mondani azon szíveségért, melylyel engem mindenképen támogatnak.

Fogadja a t. olvasóközönség is szíves köszönetemet azért a pártolásért, melyre szery-ny működésemet mellátta.

Pápan, 1880. szeptember 16-án.

Bánfi János.

E nyilatkozattal kapcsolatban tisztelettel értesítem a t. ez. olvasó közönséget, hogy lapom ezenútt is meg fog jelenni, s hogy a milyen sajnálattal vettem tudomásul az eddigi szerkesztő ur lapomtól való megválását éppoly buzgalommal rajta leszek, hogy az ezáltal előállt hiányt lehetőleg pótolhassam, miért is lapomat továbbra is szíves pártfogásába ajánlom.

Pápan, 1880. szept. 17.

Nobel Armin kiadó.

Felkérjük továbbá a lap minden egyes munkatársát és azon lapkiadókat, kikkel esere-viszonyban vagyunk minden egyes küldeményei-ke-t a kiadóhivatalhoz ezímezni.

Pályázat. Veszprém vármegye 1871. évi 513. számú végzésével elhatározta, hogy a megye törté-netének monographiájának megírását pályázat után esközi. E végbéli pályázatot is hirdetett, de e na-pig egy pályamű sem érkezett be. Az 1880-ik év márczius 1-én tartott megyei közértekezéskor elhatározta, hogy a pályázat utoljára kihirdetülék. E szerint Veszprém vármegye történetének monographiájának — megírására ezenel pályázat hirdetetik. Pályá-dij 400 darab arany, mely a körülményekhez s a pályanyertes ml belbecséhez képest 500 darab aranyra is emelkedhetik. — Pályadíjra csak abszolút becsesel bíró művek tarthatnak igényt. A bírálata a magyar tud. akadémia történelmi osztálya fog felkötetni; bekielndi határidő a pályázat kihirdetési-étől számított három év. Azonban a pályázati hirdetés nem zavarja ki azt, hogy ha valaki esetleg nem pályázta, — hanem magánúton nyújtja be művét, ez is figyelembe vétessék. Ugyancsak kilátásba helyeztetik bármely pályázónak az alispáni, szolgabírói és egyéb községelöljárói támogatás a szükséges adatok megszerzésére. — Kelt Veszpremben, 1880. június 6-án Bezeredy Miklós s. k. vá-lasztatott püspök, mint bizottsági elnök.

A polgári leányiskola eddig 100 növendék iratkozott be, a mi a tavalyi létszámhoz képest 15 növendékkal való szaporodást jelent.

A keddi vásár gyenge volt; a szordai pedig, izraelita polgártársaink ünnepe miatt, egészen elmarad. Pedig az időjárás fölötté kedvező lett volna, s ugy a falusiak valamint a városiaknak is pénzre volna szükségük.

Lapuk 71. számában a helybeli két izr. hitközség egyesüléséről szölvá, azt mondottuk, hogy az orth. népiskolánál némi reformra szükség volna. Ezen állításunkat, mely leginkább a tanórak nagy számára vonatkozott oda igazítjuk ki, hogy mi az orth. iskola tanító urakat nem akartuk vádállal ille-tetni, sőt jeles tanároknak ismerjük el őket.

A „polgári kör” záró mulatsága, mely a múlt vasárnapra tervezve volt, a kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt. Csak azt mondhatjuk rája, hogy bizony kár érte!

A helybeli két izr. hitközség egyesülését ille-tő munkálatok — mint halljuk, — már azon stadi-umban vannak, hogy az egyesülés valószínűleg a jövő hó elejére megfog történni.

Kördi Péter barátunk, a „Legény bolondja” szerzője, ki a Jókai-ünnepe óta számos pápának is ismerőse, új népszimfivét írt „A sehonnaiak” czime alatt, melyet a népszínház igazgatóságának már át is adott. Jó sikert kívánunk ez új műhöz, legálább is olyant, mint a milyén a „Legény bolondja”-é volt.

Megegy bizottsági tagok választása füzetett ki f. é. nov. 3-ikára. Kilepnek a belvárosiak közül: Dr. Fenyvesy Ferencz, Szelestey Lajos, Szvoboda Venczel és Vécsey István; az alsó-városiak közül: Brader Samu, Körömy Pál és Róza István urak. Az alsó-városban választási elnök: Kiss László, a belvárosban Zarka Dénes urak. — Midőn ezt a t. közönség tudtára adnók, felirjuk egyszerűm, miszerint a leendő választásoknál oly férfiakat bizo-ny meg képviseltetésével, a kik a város és közönsége ügyét s jólétét szívónk horlák, a kik a kellő qualificatióval bírnak, s a kik a reájuk eső választást elfogadva, tisztukben lelkiismeretesen el is járnak. Különbén is e fontos tárgyra alkalom adtán még vissza fogunk térni.

A helybeli ref. gym. igazg. a következő fel-hívást teszi közzé: Mivel iskolai rendszabályaink értelmében a tanulóknak csak az igazgatóság tudta-s és beleegyezésével szabad állást vagy elnevelést fogadnók; és mivel az igazgatóság a hordárók s egyebek általi szállás vagy elnevelést szerzett egy-zer s mindenkorra megátólni kívánja; ezért tiszte-jettel felhívom mindazon lakos-társaimat, kik kö-zéptanodai tanulókat elnevelés- s szállásra fogadni óhajtának, hogy a szállások összeríthásá végett, neveiket, utazá és házásmaikat, s a befogadandó tanulókat számát és minőségét egy levélkére felírva, ezt folyó hó 15—20-ig aldirótt igazgatóság be-kielndi sziveskedjenek; különben az igazgatónál történendő előleges bejelentés nélkül befogadott ta-nulókat fölök az igazgatóság kénytelen lesz elren-deelni. Pápa, szept. 10. 1880. Jádi József ref. középtanodai igazgató.

Hogyan lehet vasuti concessziót nyerni? Két vasutépítési vállalkozó valamelyik ország illető mi-niszterénél vasutépítési concesszióért folyamodott. Kérdi az egyik a miniszteri hivatalnok utalame-lyikétől, vajjon lehet-e a miniszter urak valamely kedveskedni? „Pénzt a világgért sem fogad el.” Ión a válasz. Ezt folyamodó úgy értette, hogy most elő-fogad. Bepakkol száz üveg igrámatlan rossz kareoz bort s a pályázó társ nevelát a miniszternek küldi, s így nyeri el a concessziót.

Kutbaesett Spitzer vaszari zatócsnak 5 éves gyermeke, mire észreveték és a gyermeket megak-rták menteni már meg volt halva. Jó volna, ha egy kis figyelmet fordítanának a falusi bíró urak a kutakra, hogy legalább minden kut egy 2 láb ma-gas kerítéssel legyen körülvéve.

Öngyilkosság. Kötly György nyugalmozott hadnagy, ki már özölött is életének végét akart vetni, tegnap déli 12 órakor egy nagy hegyesre

közösrült késsel hasát keresztül szúrta, mire az or-voosi segély megérkezett K. azt kérdezvén tőle: „jó helyre szurta-e a kést?” az orvosok csakhamar bevárták a sebet, de hasztalan, délután 4 óra felé már kiadta lelkét.

Kellemetlen ovatióban (?) részesült egy hely-beli hivatalnok, kinek lakása elé éjjel idején vagy harmincz fölöl álló zenetársulat (?) állt s igrámat-lan maeskenet csapott. Hogy az egész éjjeli jele-netnek meg legyen a kellő záreffektusa is, a zene-darabok (?) lejátszása után az ablakokat bedobták, s hogy a közönség ne bámúlhassa az éjjel történtek eredményét, a 17 defekt ablaktáblákat még „hajnal előtt” csináltatták meg. Denique nincs mása a finom — (?) buszotlósétnak!

Egy uri ember viselt dolgairól lettünk érte-sítve, de az egész dolog ugyan regényesnek s egy-zerszerűn hallatlan raffineriáról tanuskodónak lát-szik nekünk, hogy egyelőre csak annyit mondunk, miszerint az egészet Pápan történtek mondják. A jövőnek lesz fontartva kideríteni, hogy kinek van igaz.

A következő meghívott vettük: „1880-ik évi szeptember hó 28-án, kedden a „Korona”-vendéglő nagytermében Sárváron zártkörű koszorúskával egybekötött táncpróbatét tartatik, melyre a t. cz. közönséget tisztelettel megívom. Krausz Gyula tánc- és illeantató Páporól. Belépti díj személyen-lyen 1 frt. — Kezdeté 8 órakor. A nagyérdemű közönséget Csillag János jól szervezett zenekora fogja a legújabb darabokkal mulattatni.”

Városunkban meghaltak f. hó 9-től 15-ig: Rozs Ferencz gyermeke József, r. k. 1 1/2 éves, sorvadás. Luluk Antal leánya Ilka, r. k. 4 hónapos, görs. Tomból Pál, h. h. 72 éves, tüdőlob.

Előfizetési felhívás!

Istóczy Győző kiadta a jelszót, egy második kiadású keleti kérdős megoldású forrágyában. „Ti-zenkét röpirat” czimű irodalmi vállalatra hirdet előfizetési felhívást, mely vállalat nyiltan bevallott czélja: visszafoglalni a hont a zsidók birtokából. Ki e vállalat eljélt és e czél elérésére foganatba vett eszközöket figyelemre méltítja, az csakhamar be fogja látni, mikép itt oly dolgokról van szó, mely ellen „Istenek is hiába harcolnak” és eszerint csak az agyonhaláltás taktikájával kellene és lehetne az egész szédelgést sújtani. Jó ideje is, hogy e moz-galmat figyelemmel kísérjük és a zsidóellenes törek-vés hatása alatt forgalomba hozott iratokat beha-tólan tanulmányozzuk; már egy éve annak, hogy harczot kívántunk izenni a sok okoskodásnak; de megvalljuk őszintén — nem volt kellő bátorságunk, által tartván ugyanis, hogy éppen hitorsosaink fog-ják rossz néven venni, ha látjuk, hogy találkozik tollatfogható ember, ki Istóczyval szóba állani nem röstel. Ma azonban a dolog egészen más tengerszél forog, ma már nem Istóczy hőbortja, hanem középkori eszméinek lehető elterjedése és könnyen-hívó népnök vértúra való vezetése ellen kell küzdeni. Azért tölz, lelkesedéssel ragadjuk meg az alkalmat az igazság érdekében sikra szállani, a külföldről hozottak beesempézet röpiratokat tulajdonképeni ér-téktelre leszállítani és összevagyolni mindazt, mi saj-tó után s a józan ész sugallata folytán újabb időben ez ügyben napvilágot látott. Mi nem Istóczy, hanem az obscurantismus, a sötétség ellen fogunk küzdeni s e harczban fegyverünk az igazság, szö-vetségünk a korszellem és vezéreltségünk az em-berszeretet, emberjog és méltányosság. E szent elve-lyete alatt szintén tízenkét röpiratot becsütünk saj-tó alá, melyből minden hónapban egy-egy füzet jelen meg. „Szeged szegrel” ez lesz jelszavunk. Az első füzet október kezdetével lát napvilágot. Tartalma a következő: „Istóczy és a zsidók.” „Hangok Fran-czia- és Németországából.” „A hazai sajtó és a zsi-dókérdés.” „Vegyesek.” Előfizetési ár az egész évfolyamra 6 forint, mely összeg azonban két részletben is fizethető. Az előfizetési pénzeket kérjük Czéh Sándor zvegyre könyvnyomdájába Győrre küldeni, mely nyomdának a füzetek széktüldését átengedték. Ismerőseim, barátim elvtársaim s nem éppen hitorsos-saim, hanem minden józan gondolkodó hazafi pártfogását kéri és reményli Győr, 1880. szeptem-ber hó. Schön Bernát.

Szerkesztői levelezés.

Actus. A level nem volt bérmentesítés, magam nem is láttam, más oldalról tudtam meg, hogy volt s honnan volt. Igen sajnálom, hogy visszaszántított. A v—i póstán lesz.

S. Ö. Bpst. Azt a bizonyos számot már nem keríthetjük elő, kétséresen mult heti számmak adta meg a feleletet, mert ott az illető czikk alá van írva. A rajzot megkaptuk.

Dr. L. I. Byrzt. A mult számmunkon elkésett, ma hoz-zuk közzémet.

St. F. Kassa. Szólok az urhoz, szölvén az ur! X. Y. Z. Ne higgye azt. Elhatározásunkra egyáltalán akarunkunk volt befolyása. — az ügy nem tartozik senki elő. Persze más emberek más nézetek vannak... „die Meinungen sind halt verschieden.”

R. A családok sok embernek jut osztályrészül. Ne bolygassuk a dolgot.

V. D. Veszpr. Szíveségből is szívesen.

R. K. Bpst. Megértettem s a szerint eszelektem. A „compromissum” bár compromittal, azért mégis kerestem. Szíves köszönet!

Szonoru füz. . . . biz a szonoru dolog, ha verselő még az ortográfiailag színesnek tisztában.

Tisztelt dolgozóitársaimnak e helyen is szíves köszönet!

Felölös szerkesztő: Bánfi János.

Tanodai jelentés.

A kereskedelmi vasárnapi tanoda

XXVI. évfolyama

f. é. október 3-án veszi kezdetét, miről a kereskedelmi társulat tisztelt tagjai illetően tudósítanak s egyszerűen udvariasan felkéretnek, abban tanonezaikat és gyakornokaikat annak idejében felvétetni.

Pápa, szeptember 1880.

LÖVY MÓR
felügyelő.

BARON ZSIGMOND
igazgató.

ELEGANS
Őszi és téli ruhák
jutányos árakban.

Egy egész őszi öltöny	13-20 ft.
Egy téli kabát	14-20 *
Egy pantalon	3-5-0-8 *
Egy pantalon mellényvel	6-10 *
Egy kiegészítő	1-4-10 *
Egy reggeli felöltő (Schlehdock) hím	15 *
Egy vadászakölt szövetből csak	6 ft. 50 kr.

Gyermekruhák
téli szövetből:
7 éven felül egész öltöny 9 fttől 12 fttig.
Kisberek részére 5 ft. 50 kttől 7 ft. 50 kttig.
A n. é. közönség patifogásait kérvén
tisztalattal
Koczka László
PÁPA.

Ily feltűnő olcsóság még nem létezett mint
Székesfehérvárott a „Profétához“
czimzett tulajdonosánál.

Ingyen
40 frt. bevásárlás után
1 **szőrszövet-ruha.**

Kabel Sürgöny Telegramm.

Rögtönözve tudósítom a n. é. közönséget, hogy az előrehaladt idény végett nyári kelmék és más egyéb cikkek feltűnő olcsón

CSŐD-becslésen aluli

árak végleges gyors eladásával lettem szíves P. E. gyáros által megbizva, mivel szerződésben akként írték, hogy tengerentuli szállítmányát legfeljebb 40 nap alatt okvetlen elárúsítani feladatommá teszem, tehát itt a jó alkalom, hogy a világi hírnévre szert tett „Proféta“ czimutt tulajdonosához SZÉKESFEHÉRVÁRRA folyamodjék a n. érd. közönség, bárki is a legkevesebb pénzért bevásárlását feltűnő olcsón felezheli, ne késsék tehát senki e sorok áttekintése után azonnal megbizásait eszközölni, mert ily csodálatos olcsóság a XIX-ik században nem fog ismét kínálkozni, daczára, hogy a készlet óriási, a tömeges megbizások azt kimerítik, azért azokat mielőbb eszközölni kérem.

Kizárólagos főraktár: palotaikapu-utca volt Szeivald-féle ház.

Kiváló tisztelettel
E I B I S C H R.
a „Profétához“ Székesfehérvárott.

Rendkívüli olcsó kivonat

Ruhakelmékből.

2000 rőf pekkingi sevir	—85	—29
3000 rőf mazarini	—55	—25
15000 rőf kamagor	—38	—14
1000 rőf minden színben kamagor	—85	—38

Cretonokból.

4000 rőf francia creton de Millör	—27	—15
3000 rőf valódi angol creton	—45	—25
6500 rőf valódi szegedi festő	—35	—16
3200 rőf szegedi festő de Millör	—48	—24
2000 rőf brashai oxford	—42	—20
8000 rőf legnehezebb angol zefir oxford	—55	—29

Egészen leszállított áron a második leltári kivonatból.

Gyölesokból.

1 vég 30 rőf 1/4 rosenthali gyöles	6.50	3.67
1 vég 30 rőf 1/4 szilézai gyöles	9.80	4.80
1 vég 30 rőf 1/4 fél czérna vászon	8.85	4.26
1 vég 30 rőf 1/4 valódi nehéz szelinger	11.50	5.85
1 vég 30 rőf 1/4 Roller-féle bőrvászon	12.80	6.50
1 vég 30 rőf 1/4 valódi fehérített st. kreas	14.70	6.90
1 vég 30 rőf 1/4 st. fehérített kreas	18.90	9.75

Kanavászekből.

1 vég 30 rőf 3/4 C. chiffon	9.90	6.40
1 vég 30 rőf 3/4 finom R. chiffon	14.50	7.40
1 vég 30 rőf 3/4 csinavat fehér gradli	14.50	6.90
1 vég 30 rőf 3/4 floresziori kanavász	5.20	2.75
1 vég 30 rőf 3/4 amsterdami kanavász	11.50	6.75
1 vég 30 rőf 3/4 v. rumburger kanavász	16.50	7.50
1 vég 30 rőf 3/4 fehér legnehezebb nanking	16.50	7.48

6 db. damastirozott pekkingi szalvéta	Ezelőtt 3.90	Most 1.85
6 db. fehérített mühlhausi törökös	2.40	1.35
6 db. mühlhausi fehérített törökös	2.90	1.65
6 db. foralberg vagy damast tükröz	3.90	1.85
6 db. legfinomabb rumb. zsekendő	1.88	—95
12 db. finom patiszt vagy czérna zsekendő színes szellő	3.90	1.65
12 db. finom patiszt vagy czérna zsekendő színes szellő	3.50	1.50

!! Fekete és színes selymek hallatlan olcsó áron !!

1 rőf nobles selyem fekete	2.90	1.45
1 rőf Grodenapf Feille	3.80	1.60
1 rőf valódi Grogren Faille	5.40	2.25
1 rőf legnehezebb fekete atlas	3.95	1.75
1 rőf Faille de Paris minden színben	6.50	1.85
1 db. 1/4 fekete atlas selyem kendő	4.80	1.80
1 db. 1/4 valódi fekete nobles kendő	4.50	1.70
1 db. 1/4 csinavat selyem kendő, szele nélkül	1.90	—88

1 db. Newyorki Afrik matrác	Ezelőtt 13.80	Most 5.25
1 db. kítőnő loször-matrác	32.50	12.50
1 r. Schmir-parquet	—40	—25
1 rőf színes bécsi parquet	—30	—19

1 1/2 creton paplan	csak 1.85
1 1/2 creton paplan török	csak 1.85
1 1/2 török creton paplan	csak 2.45
1 1/2 bécsi piros paplan	csak 2.45
1 1/2 casmir paplan minden színben	csak 2.95
1 1/2 casmir paplan minden színben	csak 3.50

1 rőf piquet-parquet	—55	—28
1 rőf kítőnő külföldi színes parquet	—45	—27

Utolsó feltűnő olcsó leltári kivonat

!! Áll különlegességekből !! Ezen cikkekben pontos áron tudatok.

1 garn. finom mansetta-gomb	csak 4 kr.
1 db. országos kiállítású kendő	4 kr.
1 pár kis gyermek-harsnya	5 kr.
1 db. finom peccinusz tollkés	8 kr.
1 db. finom gazir nyakkendő	3 kr.

2000 r. kávésvin v. fekete barzsony v. patent férfi-v. női ruhákra 2.80 —70

1 gamitur rips-terítő 22.50 9.50

1 r. 1/2 széles kítőnő őszi vagy téli gyapjuszövet 3.80 1.85

1 r. 1/2 széles sima v. kockás téli gyapjukelme kabát 5.50 2.85

1 db. chiffon férfi-ing 1.90 —85

1 db. madapolán chiffon ing, gallérral v. a nélkül 2.80 1.50

1 db. színes angol creton ing 1.84 —80

1 db. angol színes ing, virágos, kockás v. csikos 2.90 1.95

1 r. zefir oxford ing 2.80 1.20

1 db. brazilai egészen finom oxford ing 3.30 1.75

1 db. nagy alsó nadrág szilézai gyölesből csak 85 kr.

1 alsó nadrág amerikai bőrvászonból 95 kr.

Különösen figyelmeztetem a n. érd. közönséget e 3-dik leltári kivonatmra, mely fehér és színes abrosszokból, szalvéta és törülközőkből álland!!!

1 db. 1/4 színes morva abrossz	1.15	—47
1 db. 1/4 karlsbergi fehér vagy színes abrossz	2.75	1.50
1 db. 1/4 színes vagy fehér rumburger abrossz	4.80	2.25
6 db. fehérített pápai szövésű szalvéta	3.50	1.50

!! Fekete ternoikat, lüsterimeit, ripszeimet, már az őszi ivadra is igen melegen ajánlhatom !!

1 rőf 5 1/2 4. fekete termo	1.25	—45
1 rőf 5 1/2 4. fekete alapin termo	2.80	—78
1 rőf 1/2 színes cloth-terno minden színben a mostani divat szerint	1.90	—65
1 rőf 1/4 fekete lüsztré	—55	—25
1 rőf 1/4 igen finom lüsztré	—95	—35
1 rőf 1/4 virágos fekete lüsztré	1.10	—45

!! Utolsóelőtti nagyon leszállított ár-jegyzék!!

Paplanok, matrácok, csipkefüggönyök, glanzperkálok, színes és fehér parquetokból.

1 rőf csipkefüggöny	—55	—25
1 rőf igen finom pipur csipkefüggöny	1.50	—55
1 rőf virágos vagy csikos glanz-perkál	—45	—24
1 db. gyermek creton paplan	1.80	—90
1 db. gyermek casmir paplan	2.80	1.45
1 db. valódi Afrik matrác	9.80	4.59

Ingyen
60 frt. bevásárlás után
1 szépen díszített kész ruha.

Ingyen
80 frt. bevásárlás után
1 igen finom téli nagy kendő.